

Ragunda kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Anders-Olofskolan
i Ragunda kommun

Tillsyn i Anders-Olofskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Ragunda kommun under våren 2015. Anders-Olofskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 26 april 2016 och den 3 maj 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Årskurs 6

Eleverna i årskurs 6 på Anders-Olof skolan läsåret 2014/15 uppvisar ett betygsresultat som är något lägre än riksgenomsnittet i de flesta ämnen. Vid en jämförelse mellan resultat på nationella prov och utfärdade betyg i årskurs 6 framkommer att eleverna på Anders-Olof skolan i högre utsträckning än riksgenomsnittet fick ett högre betyg än resultatet på de nationella proven i matematik, svenska och engelska.

Årskurs 9

Enligt Skolverkets officiella statistik för år 2015 har 72,2 procent av eleverna i årskurs 9 vid Anders-Olof skolan uppnått kunskapskraven för betyg E eller högre i samtliga ämnen vilket kan jämföras med motsvarande andel i riket som är 77,0 procent för samma år. Mellan år 2011–2015 har andelen elever som uppnått de kunskapskrav som minst ska uppnås sjunkit från 83,3 till 72,2 procent.

Det genomsnittliga meritvärdet för 2015 års elever i årskurs 9 var 208,5 jämfört med motsvarande värde för riket som var 224,7 för samma år. Skolans meritvärde för elever för årskurs 9 varierar under den senaste femårsperioden och har en svag negativ trend för samma tidsperiod.

Andelen flickorna om uppnått kunskapskraven i alla ämnen uppgår till 73,9 procent. För pojkarna är det för få elever som uppnått kunskapskrav i alla ämnen för att statistiken ska redovisas i Skolverkets officiella statistik. Det genomsnittliga meritvärdet skiljer sig mellan könen, 227,2 för flickorna och 185,5 för pojkarna.

Andelen elever som år 2015 är behöriga att söka ett yrkesprogram i gymnasieskolan uppgår till 75,0 procent vilket kan jämföras med genomsnittet i riket som är 85,6 procent. Vidare är 75,0 procent av eleverna år 2015 behöriga att söka ett högskoleförberedande program i gymnasieskolan vilket kan jämföras med genomsnittet i riket som är 84,8 procent.

Andelen elever med lägst betyg E varierar mellan olika ämnen från 86,7 till 95,8 procent. Den lägsta noteringen gäller för religionskunskap och den högsta för

musik. Den genomsnittliga betygspoängen varierar mellan 11,1 i matematik till 14,6 i moderna språk. Andelen flickor med godkända betyg varierar mellan 83,3 procent i idrott och hälsa och 100 procent i moderna språk, språkval. För pojkarna varierar motsvarande andel mellan 84,7 procent i religionskunskap och 98,3 procent i teknik.

Trygghet och studiero

Av Skolinspektionens skolenkät från höstterminen 2015 framgår att eleverna känner sig trygga på skolan och detta bekräftas i intervjuer med både elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektor. Skolans resultat på området studiero i Skolinspektionens skolenkät ligger under det genomsnittliga resultatet för samtliga medverkande skolenheter samma år.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2017-01-31
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2017-01-31
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2017-01-31

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i Anders-Olofskolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Det finns elever på skolan som inte får stöd i form av extra anpassningar och särskilt stöd i den omfattning de behöver på grund av brister i rutiner och personella resurser.

Anders-Olofskolan saknar ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete. Skolan brister i att följa upp och analysera kunskapsresultat och resultat av värdegrundsarbete samt, identifiera utvecklingsområden och besluta om förbättringsinsatser. Eftersom Skolinspektionen vid tillsynen konstaterat brister med särskilt stöd är det av betydelse att uppföljning och analys även omfattar arbetet med särskilt stöd. Detta är viktigt eftersom Anders-Olofskolan uppvisar lägre resultat och måluppfyllelse jämfört med genomsnittet för riket.

I tillsynen har det även framkommit andra områden där verksamheten brister. Elevhälsan ska bedriva ett hälsofrämjande och förebyggande arbete för grundskolans elever. I detta arbete ska såväl medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ingå.

Tillsynen har inte visat annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom övriga områden som granskats.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ragunda kommun att senast den 31 januari 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen. Redovisning skickas till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Ragunda kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)
- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att skyndsamt ge de elever som kan befaras att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.
- Se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds, när det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå den måluppfyllelse som minst ska uppnås eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.
- Se till att elevhälsan deltar i utredningar av elevers behov av särskilt stöd om det inte är uppenbart obehövligt.
- Om utredningen visar att en elev är i behov av särskilt stöd, se till att eleven, oavsett ämne, ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som den enskilde eleven behöver för att ges möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Rektor ska se till att skapa fungerande rutiner på skolenheten för att genomföra, följa upp och utvärdera åtgärdsprogram.

- Se till att det i åtgärdsprogrammen framgår vilka behov det finns av särskilt stöd, hur det ska tillgodoses, när åtgärderna ska följas upp och utvärderas samt vem som ansvarar för uppföljningen respektive utvärdering.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Anders-Olofskolans stöd till elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det finns inga skriftliga rutiner för arbetsgången för särskilt stöd. Det framgår inte vilka behov eleven har i det åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av. Åtgärderna i åtgärdsprogrammet är inte konkreta och därför svåra att följa upp och utvärdera. Vidare är det otydligt om vem som är ansvarig för att följa upp och utvärdera åtgärderna i åtgärdsprogrammet. Anpassad studiegång används som en anpassning utan att vara en del av ett åtgärdsprogram för särskilt stöd. Elevhälsan medverkar inte i alla utredningar inför beslut om anpassad studiegång. Vidare saknas resurser att ge stöd till de elever som är i behov av detta.

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultat på nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven enligt skollagen skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta enligt skollagen anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Rektorn ska se till att elevernas behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Elevens och elevens vårdnadshavare ska ges

möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet ska beslutas av rektorn.

Enligt Skolverkets allmänna råd med kommentar om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram (SKOLFS 2014:40, s 24) är en elev i behov av särskilt stöd om hon eller han, trots att skolan gjort extra anpassningar, inte utvecklas i riktning mot kunskapsmålen eller mot att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan även handla om att en elev har andra svårigheter i sin skolsituation vilka på sikt kan leda till att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Anders-Olofskolans måluppfyllelse och meritvärden i årskurs 6 och 9 ligger relativt sett lägre än genomsnittet för riket läsåret 2014/2015. I årskurs 6 är skillnaden relativt liten men för årskurs 9 är skillnaden betydande. Över en fjärdedel av eleverna i årskurs 9 har inte uppnått kunskapskraven i ett eller flera ämnen och meritvärdet för avgångseleverna i årskurs 9 har en negativ utveckling sett till en femårsperiod. Mot bakgrund av detta är det anmärkningsvärt att det enligt skolans redovisning inför tillsynen endast finns ett aktivt åtgärdsprogram på skolan.

Extra anpassningar

Lärarna uppger i intervjuer att de arbetar mycket med extra anpassningar i undervisningen men att personalen inte räcker till i förhållande till de behov som finns. Skolan har några vakanta lärartjänster och det har inneburit att schemat och gruppstorlekar förändrats på ett sätt som enligt personalen minskar möjligheterna till extra anpassningar till elever i behov av detta. Att brister i resurser i form av pedagogisk personal leder till att elever i behov av extra anpassningar inte får detta bekräftas av lärare, representanter för elevhälsan och rektor. Brister på resurser kan till exempel innebära att elever i behov av undervisning i mindre grupper som stöd inte får det.

Eftersom att det finns elever i behov av extra anpassningar på Anders-Olofskolan som inte får detta bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte uppfyller lagens krav.

Särskilt stöd och arbetet med åtgärdsprogram

I den dokumentation som Skolinspektionen begärt in inför tillsynen har skolan bifogat sin plan för elever med behov av särskilt stöd. Planen innehåller dock inga rutiner för arbetet med särskilt stöd. Enligt representanter för elevhälsan finns det brister i rutiner och i kommunikationen mellan skolläda och lärare kring elever i behov av stöd som kan innebära att utredningar och stödinsatser dröjer. I intervjuer med lärare och elevhälsan framkommer att det kan variera i tid hur skyndsamt behovet av stöd utreds och stödinsatser sätts in.

I den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av innan beslutet framkommer att det finns ett aktivt åtgärdsprogram på skolan. I intervjuer med lärare och representanter för elevhälsan framkommer att det är fler åtgärdsprogram på gång men att de inte är aktiva än.

I det åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår inte tydligt vilka behov eleven har för att nå målen. Åtgärderna i åtgärdsprogrammet är inte konkreta och därför svåra att följa upp och utvärdera. Vidare är det otydligt om vem som är ansvarig för att följa upp och utvärdera åtgärderna i åtgärdsprogrammet och när detta ska ske.

I intervju med rektor framkommer att åtgärdsprogram inte upprättas för elever som har anpassad studiegång. Anpassad studiegång är en särskild stödåtgärd och ska dokumenteras i ett åtgärdsprogram. Beslut om anpassad studiegång tas av rektor men i intervjuer med rektor och representanter för elevhälsan framgår att elevhälsan inte är med i en del utredningar. Enligt representanter för elevhälsan är inte skolpsykologen med i utredningar inför beslut om anpassad studiegång.

I Skolverkets allmänna råd för arbetet med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram framgår att i beslut om anpassad studiegång ska elevhälsan alltid ingå i arbetet med att specificera vilka åtgärder man avser arbeta med i olika lärmiljöer inom verksamheten. Enbart anpassad studiegång är inte tillräckligt som åtgärd för att ge eleven det stöd den behöver.

Skolinspektionen bedömer att Anders-Olofskolan inte uppfyller skollagens krav gällande att skyndsamt utreda elevens behov av särskilt stöd och ge särskilt stöd i den omfattning som eleven är i behov av. Samråd ska ske med elevhälsan i utredningen av elevens behov av särskilt stöd om det inte är uppenbart obehövligt.

Skolinspektionen bedömer att det finns elever som inte får de extra anpassningar och särskilda stöd de behöver. Anders-Olofskolan utarbetar inte åtgärdsprogram för alla elever som är i behov av särskilt stöd. Skolan beslutar om anpassad studiegång som är en särskild stödåtgärd utan att upprätta åtgärdsprogram. Det åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av motsvarar inte författningarnas krav då elevens behov, åtgärder och ansvar för uppföljning inte framgår tydligt. Elevhälsan medverkar inte i alla utredningar inför beslut om anpassad studiegång.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Anders-Olofskolan inte uppfyller de krav som följer av gällande föreskrifter, föreligger skäl att förelägga Ragunda kommun att fullgöra sina

skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna. Skolinspektionen har i sin tillsyn kunnat konstatera brister i skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Det finns elever som inte får extra anpassningar och särskilt stöd utifrån sina behov vilket försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Eftersom Anders-Olofskolan under flera år uppvisat låga kunskapsresultat är arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd är centralt för att samtliga elever ska ges förutsättningar att uppnå målen.

Eftersom verksamheten inte uppfyller de krav som följer av gällande föreskrifter, finns skäl att förelägga Ragunda kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Ragunda kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att elevhälsan deltar i skolans hälsofrämjande och förebyggande arbete.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att Anders-Olofskolan inte uppfyller författningskraven då elevhälsan inte deltar i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet.

Elevhälsan vid Anders-Olofskolan består av skolsköterska, specialpedagog och kurator samt psykolog och skolläkare som anlitas vid behov. Av intervjuer med representanter för elevhälsan och lärare framgår dock att elevhälsan inte deltar i skolans hälsofrämjande och förebyggande arbete. Det finns en trygghetsgrupp på skolan som till exempel arbetar med planen mot kränkande behandling men i dess arbete deltar inte några funktioner från elevhälsan. Representanter för elevhälsan uppger i intervjuer att de inte fått några direktiv eller instruktioner från skolledningen för att bedriva något hälsofrämjande och förebyggande arbete. Psykolog finns inte på skolan utöver de tillfällen då han anlitas för enskilda elevärenden och deltar således inte heller i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet.

Av skollagen framgår att det för eleverna i förskoleklass och grundskola ska finnas elevhälsa som ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Av förarbetena till ovanstående bestämmelse (prop. 2009/10:165 s 276 f. samt prop. 2001/02:14 s 27) framgår bland annat följande. Skolan har ett ansvar för att skapa en god lärandemiljö för elevernas kunskapsutveckling och personliga utveckling. Arbete med elevhälsa förutsätter vidare en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet, samt sex- och samlevnadsundervisning med mera. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor. Elevhälsan förutsätter tillgång till en kompetens som är tillräcklig för att eleverna ska få det stöd de behöver.

Eftersom att elevhälsan inte deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbete vid Anders-Olofskolan bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte uppfyller lagens krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller de krav som följer av gällande föreskrifter, finns skäl att förelägga Ragunda kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Ragunda kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete på skolenhetsnivå genom att;
 - a) följa upp och sammanställa elevernas måluppfyllelse utifrån de nationella målen för utbildningen.
 - b) följa upp resultatet av skolenhetens arbete med värdegrund.
 - c) analysera vad i skolenhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten.

- d) utifrån ovanstående analyser identifiera utvecklingsområden och besluta om vilka insatser som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas.
- e) dokumentera det systematiska kvalitetsarbetet.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det systematiska kvalitetsarbetet för grundskolan inte följer skollagens krav. Rektor brister i sitt arbete med att följa upp, analysera resultat gällande kunskaper och värdegrund, identifiera utvecklingsområden samt besluta om utvecklingsinsatser. Anders-Olofsskolan saknar ett dokumenterat kvalitetsarbete.

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen på enhetsnivå. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever samt att elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår bland annat att rektorn bör skapa rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas på enheten, se till att styrning, ledning, organisation och uppföljningssystem stödjer enhetens kvalitetsarbete samt se till att personalen på enheten kan använda ändamålsenliga former för uppföljning och analys av utbildningen.

Anders-Olof skolan saknar ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete på enhetsnivå, vilket bekräftas av rektor. Det dokumenterade kvalitetsarbete som Skolinspektionen tagit del av för läsåret 2014/2015 är gemensamt för samtliga grundskolor i Ragunda kommun och i detta finns vissa resultat redovisade som meritvärden och andel elever behöriga till gymnasieskolan men ingen dokumentation av resultaten ämnesvis och analyser samt åtgärder specifikt för Anders Olofsskolan.

En sammanställning saknas av kunskapsresultateten i varje enskilt ämne för grundskolan, där det framgår hur stor andel av eleverna som har uppnått kunskapskraven i årskurs 6 och 9. Vidare saknas dokumenterade analyser av både kunskapsresultat och värdegrundsarbete, identifierade utvecklingsområden för verksamheten samt beslut om vilka insatser som utifrån dessa ska vidtas i skola.

Enligt rektor är kvalitetsarbetet ett utvecklingsområde och att det inte finns något enhets eller skolperspektiv. Det görs inte någon uppföljning av kunskapsresultaten och arbetet med värdegrund på enhetsnivå. Elevhälsans funktioner uppger sig inte vara involverad i något systematiskt kvalitetsarbete. Därmed saknas underlag för att identifiera skolenhetens utvecklingsbehov samt beslut om vilka utvecklingsinsatser som därför ska prioriteras och vidtas.

Tillsynen visar att det inte bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som motsvarar skollagens krav vid Anders-Olofskolan. Mot bakgrund av skolans relativt sett låga resultat och låga måluppfyllelse är det angeläget att det finns ett fungerande dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete för att förbättra skolenhetens resultat. Det systematiska kvalitetsarbetet ska leda till att relevanta åtgärder, sätts in för att utveckla verksamheten och åtgärdernas effekt ska följas upp. Åtgärderna ska bygga på en analys för att identifiera skolans utvecklingsområden. Utan att gemensamt analysera orsaker till elevernas kunskapsresultat finns det en risk att de åtgärder skolan inte får avsedd effekt.

Anders-Olof skolan saknar följaktligen även dokumentation av kvalitetsarbete på enhetsnivå. Skolan ska även följa upp resultatet av normer och värden.

För skolans fortsatta arbete med uppföljning av elevernas kunskapsresultat vill Skolinspektionen framhålla värdet av att sammanställa resultat på klass, grupp- och skolnivå, hur verksamheten har bidragit till elevernas utveckling och hur undervisningen är organiserad med olika arbetssätt och arbetsformer. Vid utebliven kunskapsuppföljning saknar rektor ett viktigt underlag för att kunna besluta om genomförandet av nödvändiga åtgärder för enhetens utveckling. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av personal, vilket även involverar elevhälsans professioner.

Skolinspektionen bedömer att bristerna i det systematiska kvalitetsarbetet, i kombination med övriga brister som konstaterats i tillsynen, försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Skolan har också låga kunskapsresultat och vilket förstärker vikten av ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete.

Eftersom Anders Olofskolan saknar ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte uppfyller skollagens krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller de krav som följer av gällande föreskrifter, finns skäl att förelägga Ragunda kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden**Bedömning**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra

elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Beslutsfattare

Magnus Ledman
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Anders-Olofskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Fakta om Anders-Olofskolan

Anders-Olof skolan har elever i årskurs 4-9 och är belägen i Hammarstrand i Ragunda kommun i Jämtland. Skolan hade vid tillsynen 229 elever. Skolan leds av en rektor.